

پیرایش و جاباداش

۸ صفحه - شماره مسلسل ۶۶ - سال سوم
۱۰۰۰۰ ریال - شماره حساب ۱۲۸۲ خورشیدی
۱۰۰۰۰ ریال - شماره کارت ۶۰۰۲
۱۰۰۰۰ ریال - شماره کارت ۶۰۰۲

شازدهمین نمایشگاه کتاب ،
دهمین نمایشگاه مطبوعات
غرفه امرداد چشم به راه شما

مشکل ادواری شکل دآوری
گزارشی از آذر نورافروز

انتخابات
از نگاهی دیگر
فرامرز پور رستمی

محمد علی اسلامی ندوشن :

ایران ، نخستین کشوری که خدای یگانه و ناپیدا را پرستش کرد

در نبود یگان پاسداران میراث فرهنگی :
میراث فرهنگی همچنان غارت می شود

جشنواره تئاتر زرتشتیان امسال سه ساله می شود

خاصیت هر نسلی این است که آزمایش نسل گذشته را فراموش نکند .

صادق هدایت

در این شماره:

۱ تجدید
روزنامه
بویبر

۲ ادب و هنر
کاش می شد (با جوان)
سیاوش خادم

۳ چکاچک
سمپاچی تکنید
اسفندیار

در واپسین نشست کنکاش یگانگی عنوان شد :

سرمایه انجمن ها باید به کار گرفته شود

خسرو دبستانی ، نماینده زرتشتیان در مجلس شورای اسلامی ،
بلوکه کردن این سرمایه ها و حساب انجمن های زرتشتیان
فایده ندارد و باید این سرمایه ها به جریان بیفتد .

عدم بهره برداری مناسب از سرمایه انجمن های زرتشتیان موضوع نشست کنکاش یگانگی بود . به گزارش خبرنگار امرداد ، در هفتصد و بیست و چهارمین نشست کنکاش یگانگی خسرو دبستانی ، نماینده زرتشتیان در مجلس شورای اسلامی ، اشاره به رشد تورم و نقدینگی در کشور و کم شدن ارزش پول گفت : بلوکه کردن این سرمایه ها و حساب انجمن های زرتشتیان فایده ندارد و باید این سرمایه ها به جریان بیفتد .

این سرمایه ها برای از بین بردن فقر اقتصادی و فرهنگی جامعه شد . به گزارش خبرنگار امرداد ، این نقدینگی در حالی مطرح می شود که بسیاری از فعالیت های فرهنگی هنری در سطح جامعه به دلیل کمبود یا نبود بودجه متوقف مانده و انجمن های عمده ای مانند انجمن زرتشتیان تهران و یزد همچگونه بودجه قابل توجهی برای کمک به این فعالیت ها پرداخت نکرده اند . همچنین در این نشست ، تاج گوهر خداداد کوچکی (خادم) منشی

مهرداد آبادیان ، از باشندگان در این نشست نیز به فقر اقتصادی جامعه اشاره کرد و افزود که در کنار این فقر اقتصادی ما شاهد ایجاد فقر فرهنگی در جامعه نیز هستیم . وی با انتقاد از عدم استفاده از سرمایه های انجمن زرتشتیان تهران ، خواستار هزینه کردن

اینجا ، اینجا

بزرگداشت استاد باز نشسته دانشگاه علیگر هند
انجمن آثار و مفاخر فرهنگی مراسم بزرگداشت پروفیسور دکتر نذیر احمد استاد باز نشسته دانشگاه علیگر هند و رییس دهلوی را در روز سه شنبه ۱۶ اردیبهشت ماه ۱۳۸۲ از ساعت ۱۸ تا ۲۰ در تالار اجتماعات این انجمن برگزار می نماید .

دوستاناران برای آگاهی بیشتر می توانند به نشانی خیابان ولی عصر - پل امیر بهادر - خیابان سرگرد بشیری - شماره ۱۰۰ مراجعه نمایند .

مرکز گفتگوی تمدن ها اعلام کرده در نظر دارد با همکاری سازمان مدیریت آب ایران در تاریخ ۲۴ خرداد ماه ۱۳۸۲ به منظور شناخت جایگاه آب در توسعه فرهنگ شهری و نقش آن در تبادل فرهنگی سمیناری را با نام " آب ، شهر ، تمدن " برگزار کند .

این مرکز در ارتباط آخرین مهلت برای ارسال خلاصه مقالات را سی ام اردیبهشت ماه اعلام کرده است
محور اصلی این سمینار که مقالات نیز بر اساس آنها قابل قبول خواهد بود شامل ۵ مورد است :
۱- نقش آب در بر پای و شکل گیری شهرها در گذشته ، حال و آینده
۲- نقش آب در صلح و گفتگو تحت عنوان آب ، گفتگو ، چالش
۳- تمدن های آبی و تعامل آن ها با دیگر تمدن ها
۴- شناخت مسایل فرهنگی در استفاده از آب و راهکارهای بیهیبه با موضوعاتی از قبیل تامین ، توزیع ، مصرف و بحران
آخرین محور این سمینار ، فرهنگ و محیط زیست است . بر اساس این اطلاعیه کلیه استادان و صاحب نظران باید خلاصه مقالات خود را به آدرس تهران - شهید لویسانی - ایستگاه زینا - شماره ۹۱ مرکز بین المللی گفتگوی تمدن ها ارسال کنند .

مؤسسه فرهنگی هنری "کلیک" آثار سربندگان ، نویسندگان ، نقاشان و طراحان غیر حرفه ای را چاپ و منتشر می کند . جهت هر گونه آگاهی با شماره تلفن : ۸۴۴۰۳۹۷۸ تماس بگیرید .
نخستین جشنواره تخصصی گرافیک کتاب ایران ۱۴ تا ۲۴ اردیبهشت همزمان با نمایشگاه بین المللی کتاب در محل دایمی نمایشگاه های بین المللی دایر است .

نگارخانه

در سال های طولانی قرون وسطی ، باورهای مردم اروپا بیشتر بر گرد آیین های باطن گرا و حتی اشکال جادو و کیمیاگری متمرکز داشت . تا آنجا که کلیسا مجبور شد به عنوان حرکتی پیشرو و سنت شکن به شدت با آن افکار مبارزه کند . در سراسر قرون وسطی ، جادوگران به مثابه افکار نادرست و مخرب ، بزرگ ترین دشمنان کلیسا خوانده شدند و شاید با کمال تعجب باید کلیسا را در آن زمان جبهه ای کاملا متزکی دانست . اما این نقابل بیانه ای شد برای کلیسا تا خود را محور و مرکز همه سازمان ها و نهادهای سیاسی و اجتماعی بداند و سالیان سال با ادعای تئوسه و سلسله ارتباطی میان مردم و حتی میان مردم و خدای یگانه به حکومت انحصاری خود ادامه دهد . اما اوج کاغذ و اختراع چاپ در سال ۱۴۳۴ میلادی توسط گوتمبرگ چنان تاثیر بزرگی بر این خط فکری انحصاری داشت که ۳۵۵ سال بعد دنیا شاهد بزرگترین انقلاب اجتماعی خود تا آن زمان بود که با بداندن آن نقطه عطفی در شیوه توسعه فرهنگی و اجتماعی جوامع مختلف در جهان دانست . بر عکس نظام های کلیسایی ، که با تائید بر هویت مسیحی ، هویت های محلی و ملی را ترویج می کردند ، دولت های سلطنتی تازه تأسیس با تقویت عناصر فرهنگی ملی ، با توسل به اختراع جدید به عنوان تنها وسیله ارتباط جمعی ، هویت ملی را برجسته کردند و عناصر غیر ملی را کنار زدند . در سال ۱۳۸۲ و با گذشت ۳۴ سال از انقلاب اجتماعی فرانسه که بی شک باید آن را بی آمد افکار نوینی دانست که با اختراع چاپ بسط یافته بود ، امروز در سراسر جهان هیچ جامعه ای را نمی توان یافت که امکان دستیابی به یکی از وسایل گوناگون ارتباط جمعی را به دست نیاورده باشد .

جامع زرتشتیان ایران در حالی که در این زمینه زیاد هم از قافله جهانی عقب تر است ، به کمک اندیشه های نوین جوانان آگاه زرتشتی کوشش دارد تا سد جزم اندیشی قومی و دینی خود را بشکند و به سوی خردورزی و آگاهی حرکت کند . در این میان مطبوعات ، مهم ترین و مناسب ترین وسیله ای است که در حال حاضر در اختیار این جامعه قرار دارد .
شاهدیم که نشریات جدیدی - از جمله امرداد - در طول چند سال اخیر به جمع نشریات پیشین پیوسته اند که حرف تازه ای برای گفتن دارند . این نشریات سعی دارند تا گامی بیشتر و پیشتر بردارند ، هر چند مجبور باشند این کار را بدون حمایت و پشتیبانی نهادی رسمی خود انجام دهند که نشان داده اند در بسیاری از مواقع پرچم دار جزم اندیشان و انحصارگرایان دینی و اجتماعی درون گروهی زرتشتیان هستند .
یکی از وظایف سنگینی که امروز به دوش مطبوعات درون گروهی جامعه زرتشتیان است باید مورد بحث و تحلیل قرار گیرد . شاید نتیجه گیری های جدید مردم را به نقطه ای برساند که بخوانند در جهت رفع نواقص و احتمالات و ایجاد اصلاحات در نظام مدیریتی دینی و اجتماعی اقدام کنند . بنابراین رسداند اخبار درست و راست انجمن ها و سازمان ها به مردم به منظور رسیدن به اهداف متعالی اجتماعی موضوع اصلی مطبوعات جدید خواهد بود .
شاید ظرفیت تحمل مسئولان جامعه زرتشتی نیز در این مدت افزایش یافته باشد . اما آنچه امروز اهمیت دارد از میان بردن شیاعت مختلف و به قولی خیر رسائی شیغاهی و غیر مسئولانه است که خود نیاز به گفتاری دیگر دارد و بی شک از میان رفتن آن صرف زمان بیشتری را طلب می کند . حضور نشریات زرتشتی در میان جامعه مطبوعاتی کشور در دهمین نمایشگاه مطبوعات نیز گامی مفید و مؤثر برای ارتقاء سطح کیفی و شاید کمی این دسته از نشریات خواهد بود .

دبیر مسئول: ...
پریسارستمی: ...

اردیبهشت

اردیبهشت در اوستا به صورت اشاوهریشت (Asha Vahishta) آمده که مرکب از دو جزء (اشا/هارت) به معنی راستی و درستی و هیشته، به معنی بهترین و مجموعاً یعنی «بهترین هستی، بهترین جهان، نظم نیک». اردیبهشت در عالم روحانی، نماینده صفت راستی و پاک و تقدس اهورامزداست و در عالم مادی، نگهدارنده کلیه آتش‌های روی زمین:

نهمین سال اردیبهشت خجری
دومین ماه بهار و سومین روز هر ماه به اردیبهشت منسوب است. روز سوم اردیبهشت جشن اردیبهشتگان بوده است. آثار الباقی می‌نویسد: «نوشته‌اند که آدم حواد در این روز سوم اردیبهشت (ماه) از بهشت رانده شدند. گل (زمزگوش) مخصوص اوست. از میز «آذر» «ایزد سروش»، «ایزد بهرام» از همکاران اردیبهشت اردیبهشت می‌شوند. «ایندر» (دیو برقتار و گمراه کننده) همبستار و دشمن بزرگ اوست.

در معبد و آتشکده رفتن و حاجت خواستن و نزد پادشاهان در آمدن و جنگ و کارزار شدن را در این روز، نیک و مبارک دانسته‌اند.

تأثیر جهان بینی زرتشت بر شعر و ادب و عرفان فارسی (۲)

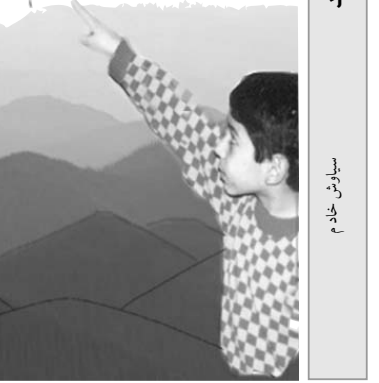
توان شیرازی (پهراهی)
از دیدگاه آشنوزرتشت کوتاه‌ترین و بهترین راه خداشناسی راستی و نیکی و زکرتاری و پندرسوئی است. چنانچه در کتابها می‌فرماید: خوشبختی از آن کسی است که در پی خوشبختی دیگران آن است. سه واژه کوتاه و مختصر هومت، هورخت، «هورشت یا اندیشه و گفتار و کردار نیک، چنان بزرگ و ژرف و اخلاقی است، صدها کتاب و دفتر، شعر و مقاله چیزی را بر تو بیشتر از آن گفته و نخواهد گفت. این ویژگی‌های ستایش برانگیز نه تنها بر وضع اجتماعی، اقتصادی و سیاسی ایران تأثیر نهاد، بلکه بر فرهنگ، ادب، شعر، هنر و تمدن در دوران هخامنشیان و ساسانیان اثر مستقیم و انکارناپذیری داشته است. کاتفا که بخشی از بنیاد است به صورت شعر و موزون و آهنگین و بنا به گفته عدده ای از شعرشناسان و صاحب نظران کهن ترین شعر جهانست. در این باره به گفته دکتر ایرج پور والا یکی از دانشمندان پارسی و صاحب نظر اردیبهشت و زبان سانسکریت است، استاد می. کم. او می گوید: آشنوزرتشت صاحب کتاب مقدس کتاب گاتها با قدیم ترین نویسندگان دوره وادها کتاب مقدس هندوان هرنزیان و هم زمان بوده است. می. دانیان ریگ ودا کهن ترین کتاب جهانست که بنا به گفته بسیاری از پژوهشگران زبان‌شناسان با گاتها آشنوزرتشت هم ریشه و از لحاظ علم زبان‌شناسی زبانشناسی نزدیک و مشابه یکدیگر است. ریگ ودا در طول زمان از هجوم سیل و توفان حوادث برکنار مانده، ولی بدبختانه گاتها و نیز اوستا بارها مورد تهاجم و تعرض و دستبرد بیگانگان و ایران از قبیل اسکندر گسیجک و دیگران قرار گرفته است. چنانکه فردوسی بزرگ دوباره اسکندر می‌گوید: خردنامه فارسی هر چه بود مقرر چنان شد که از آن زدود خردنامه‌ها را از لفظ دری بیونان زبان کرد کسوکوری ترجمه کتابهای مذهبی و فارسی را اسکندر برای استاد خود ارسطو به یونان فرستاد که دستمایه او شد. با توجه به این واقعیت کتابهای شعر و ادب از زمان زرتشت و هخامنشیان کمتر باقی مانده است.

لکن از دوران ساسانیان و به ویژه ساسانیان کتابهای متعدد منظوم و منثور باقی مانده است. به طور خلاصه تأثیر آثار آشنوزرتشت و جهان بینی او در فرهنگ، شعر و ادب ایران ریشه ای کهن دارد. اگر چه چو دو قرن سقوط ساسانیان باز در شعر و ادب ایران اختصار یافت. اگر چه چو دو قرن نخستین پس از سقوط ساسانیان به قول شادروان دکتر زرین کوب دو قرن سکوت بود ولی از قرن سوم هجری به بعد نه تنها در منظومه‌هایی از قبیل شاهنامه و گرشاسبنامه تأثیر آن کاملاً مشهود است، بلکه در کتابهای منثوری از جمله قابوسنامه، سیه‌نام و نبرد نامه و غیره اثر آن در چشم می‌خورد.

حتی آثار گویندگان و نویسندگانی را که چندان پای بند به گذشته این مرز و بوم نبودند، ناخواهداً تحت تأثیر و نفوذ خود قرار داد و آنان بدون اینکه خود خواسته و دانسته باشند از اندیشه‌های آن خوشتر بزرگ الهام گرفتند. این رویداد فرهنگی چندان هم شگفت‌انگیز نیست چرا که هر سزمین ایران و زبان و نژاد و ملیت و مفاهیم تاریخی و پاره‌ای از آداب و رسوم و سنن و جشن‌ها و سوگاری‌ها همان بود که از روزگاران پیش در ایران وجود داشت زبان فارسی دری که بعد از اسلام در ایران متداول گشت و دستمایه و چنانچه شعر و نویسندگان ایرانی اثری را گرفت... در شاهنامه‌های آینده

استوار جاری امیدوار نام آور بالنده

کاشکی، پیدا می شدن کسای که بتون عشق رو تعریف کنن. همون عشقی که امروز کمرنگ شده و دیگه با یادار نیست. کاشکی، وسیله ای بود که می شد روح و قلب جوونوار را شکافت و به حرفهایش گوش داد. اونوقت می دیدیم که دیگه هیچ طاقی واسه ادامه این حرفها نداریم. اما نه! همه ما بظنوری نیستن. بعضی‌ها هم طاقت

سیناوش خدام

ادب و هنر

سینما یک دنیا حرف

نام فیلم: دنیا، کارگردان: منوچهر مصیری، تهیه کننده: علی مزینانی، فیلمنامه: علی روئین تن (با زنونیس) فرهاد توحیدی، طراح صحنه و لباس: ویشکا آسایش، موسیقی: فریبرز لاچینی. یک بار دیگر منوچهر مصیری کارگردان و تدوین گر خوب ایرانی پس از نه سال دور ماندن از سینما فیلم "دنیا" را با همکاری هنرمندانی چون محمدرضا شریفی نیا، هدیه تهرانی، گوهرخیراندیش و سروش گودرزی به روی پرده برد.

فقط تو بخوان، ای پری

پریا رستمی
شاید تصور از نزدیک دیدنش رویانی بیش نبود، اما این بار از نزدیک خود او دیدمش در آتین بزرگداشت خود او

پریا رستمی

آهسته قدم برمی داشت، پری وار می آمد، همه نگاه‌ها به سوی او بود، او نمی دید اما در دل همه را به سوی خدا می خواند. در آن میان، در میان کسانی که برای او و بزرگداشت او در میان آنجا جمع شده بودند، دلم می خواست فقط برای لحظه ای چشماتش ببیند، چهره‌های مشتاق دیدارش را. باورکردنش سخت بود، باور به اینکه دنیای اطراف را نمی بیند اما این چنین با احساس از آن می خواند و باز همه باور به اینکه این احساس غم انگیز نیست بلکه او با عشق و امید می خواند.

پریخ زنگنه "هنرمندی است که گر چه در جوانی در یک حادثه رواندگی نور چشماتش را از دست داد، اما هرگز نور امید در دلش خاموش نشد، بلکه به گفته خودش با این حادثه هدف تازه ای برای خود در زندگی برگزید و آن ایجاد انگیزه در روشن دلان بود و اثبات اینکه ناپیایی و آسیب دیدگی هر عضو، مانع شکوفایی توانمندیهای آنان و اوج گیری هنر نمی تواند باشد. وی در طول سه دهه حضور پر افتخار در عرصه هنر موسیقی ایرانی موفق به اخذ مدال طلای بین المللی آواز و دریافت تقدیرنامه‌های متعدد از محافل هنری جهان گردید و به پاس خدمات نیکوکارانه و فعالیت‌های هنرش "سفیر حسن نیت" نامیده شد. از شاهکارهای هنرش: سولیس بودن او در سمفونی شماره ۹ پتهرون است که توسط ارکست سمفونی فورت لاگردر به رهبری لاری سیگار در فلوریدا اجرا شد. همینطور سمفونی خیام اثر شاهین فرحت و اجرای آن به صورت کلاسیک از کارهای شاخص او به شمار می رود. آری، هنرمندی را می دیدم که

پریا رستمی

آسمون کارم مدار، یارم بیداره موایرم بوشش کنم، ارخین بیار هر که عشق تو گلی ور سرنداره جل گل پژمرده در فصل بهاره معروف شدم و دیگه جایز نبود عوض کنم ولی در بیوگرافی‌ها همیشه شاه

امرواد

کتابخانه

به آفتاب سلامی دوباره خواهیم داد

به آفتاب سلامی دوباره خواهیم داد به جوئیبارکه در من جاری بود به ابرها که فکرهای طویلیم بودند به رشد دردناک سپیدارهای باغ که با من از فصل‌های خشک گذری می کردند به دسته‌های خلک‌لاغان که عطر مزرعه‌های شایانه را برای من به هدیه می آوردند. به مادرم که در آئینه زندگی می کرد و شکل پیری من بود و به زمین، که به شویوت تکرار من، درون ملتپش را از تخمه‌های سبزی می انباشت - سلامی دوباره خواهیم داد.

می آیم، می آیم، می آیم، می آیم با گیسوم: ادامه بوهایی زیر خاک با چشمهام: تجربه‌های غلیظ تاریکی با یوته‌ها که چیده‌ام از بیشه‌های آنسوی دیوار می آیم، می آیم، می آیم، می آیم و آستانه پر از عشق می شود و من در آستانه به آنها که دوست می دارند و دختری که هنوز آنجا، در آستانه پر عشق ایستاده، سلامی دوباره خواهیم داد.

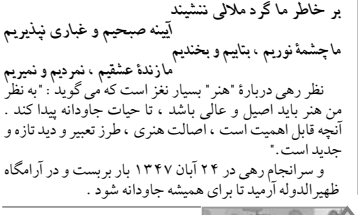
نیلو خورانه

یاد به رهی

محو او شده بودند. در این هنگام مصطفی با دکویه ای (نویسنده، محقق و شاعر گرافدیر) سیاسی از پری زنگنه را "بزرگداشت هنر ایران، فرهنگ ایران و ادب این مملکت دانست" و در وصف "بانوی آواز ایران" چنین سرود: ... می شناسی راز این فرهنگ را می زدی از رخ دل رنگ را زنگنه یعنی که در دل رنگ نه با صدایش دیگر این دل رنگ نه با صدای دلنشینی ای پری از دل دلیز و جوان غم می بری ای صدماتی اوج آهنگ وطن باش جاویدان چو فرهنگ وطن در این میان تو را نهرامی "شاعر سرشناس زرتشتی" نیز شعر زیبایی در وصف پری زنگنه سرود: "پری زنگنه" نیک نهاد همه ایام دلش شادان باد

بهر خواندن چو دهن باز کند جان به شوق آید و پرواز کند قدرت حنجره اش هست زجان شور و شوق و هنر و عشق و توان ..... فک و عرش و سما را ببیند همه جان نور خدا را ببیند نه هر آن کو که ببیند، بنیاست چشم دل مشرق جان غرافست نزد صاحب نظران، چشم هنر هست از دیده سر، بیناتر تیرگی تا که به چشم دل نیست تازی دیده سر، مشکل نیست طبع "توران" زد و جان بسرود بر "پری" و هنرش یاد درود و در آن جمع که شاعران در وصف پری می سرودند، چهره اش دیدنی بود، همیشه او برای دیگران خوانده بود و این بار همه او را با تمام وجود می خواندند و می گفتند: فقط تو بخوان، ای پری

پریا رستمی

ما چشمه نوریم، و بناییم و بخندیم ما زننده عشقیم، نمردم و نمریم نظر رهی درباره "هنر" بسیار نغز است که می گوید: "به نظر من هنر باید اصیل و حیات جاودانه پیدا کند. آنچه قابل اهمیت است، اصالت هنری، طرز تعبیر و دید تازه و جدید است." و سرانجام رهی در ۲۴ آبان ۱۳۴۷ بار بریست و در آرامگاه ظهرالدوله ازمدت تا برای همیشه جاودانه شود.

داریوش گایید: به خواست خدامن چنینم. من دوست نیکی‌ام. من بدی را دوست نیستم. بسند من نیست که بنیوانی از توانایی زور بشنود، با پسند من نیست که زیر دستی از زیر دست تو بشنود. آنچه حق است، بسند من است.